



**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX) GURISDIZZJONI SUPERJURI**

**MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta ta' l-24 ta' April, 2008

Citazzjoni Numru. 72/2008

Perit Raymond Agius ;

Louis Agius, Marvine mart Angelo Muscat
Añwa Agius ;

L-imsemmi Louis Agius f'ismu proprju
U bħala mandatarju ta' oħtu germana
Christine mart Salvatore Cauchi.

VS

Miriam mart Anthony Zammit, Elvine,
Xebba illi tinsab inabilitata u għandha
Sabiex jassistiha bħala kuratur lil
Malcolm Meilak; u Rachel mart
Ahmed Jallad aħwa Agius ;

U

Anthony Zammit li b'degriet tat-22 ta' Awissu
2008 ġie nominat Kuratur Deputat sabiex

Jirrapprezenta lill-imsefrin Marcel u
Joseph aħwa Agius .

Il-Qorti ,

Rat ir-Rikors ġuramentat ta' l-atturi li permezz tiegħu, wara li ppremettew :

1. Illi Salvatore Agius, ġia iben Francesco u Josephine nee' Farrugia, miet f'Victoria, Għawdex, fit-tnejn u għoxrin ta' Mejju elf disa' mija ħamsa u erbgħin (1945) u rregola s-suċċessjoni tiegħu bis-saħħa ta' testment unika karta ma' martu fl-atti tan-Nutar Francesco Refalo tas-sbatax (17) ta' Mejju elf disa' mija tmienja u tletin (1938) bis-saħħa ta' liema nnomina lil martu Rachele Agius bħala eredi universali tiegħu;

2. Illi sussegwentement għall-mewt ta' Salvatore Agius, stante illi l-istituzzjoni tagħha bħala eredi kienet 'inattendibbli', Rachele Agius irrinunzjat għal kull dritt ta' proprjeta' lilha spettanti fuq l-eredita' ta' żewġha b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Francesco Gauci tas-17 ta' April 1948 fil-waqt illi wliedha ikkostitwew favur tagħha l-użu u l-użufrutt fuq l-assi ereditarji ta' żewġha għal matul ħajjitha;

3. Illi imbagħad b'kuntratt ieħor, fl-atti tan-Nutar John Busuttil tat-3 ta' Lulju 1956 saret diviżjoni tal-komunjoni tal-akkwisti bejn l-istess Rachele Agius u wliedha. Bis-saħħa ta' dak il-kuntratt lil Rachele Agius ġiet assenjata d-dar 138 u 139, Triq Sant'Orsla, Victoria, u xi flus a saldu tas-sehem spettanti lilha mill-komunjoni tal-akkwisti bejnha u bejn żewġha.

4. Fuq l-istess kuntratt, l-aħwa Agius kienu ddividew l-assi illi ġew assenjati lilhom ilkoll flimkien bħala eredi ta' missierhom Salvatore Agius a saldu tas-sehem spettanti lilu mill-komunjoni tal-akkwisti bejnu u bejn martu. Bis-saħħa ta' dik l-assenjazzjoni lil Francesco Agius ġiet assenjata t-tieni porzjoni li tikkomprendi nofs indiviż tal-maħžen fin-numri 11 u 12, Sir Adrian Dingli Street, Victoria; l-art fabrikabbli f'Castle Street, Victoria, kamra numru 7, Marina Street, sive Triq tas-Sorijiet, Xlendi, u Kamra f'Saint Mary Street, Marsalforn limiti ta' Zebbug, Għawdex, u xi flus kontanti;

5. Illi Rachele armla ta' Salvatore Agius, bint il-mejtin Carlo Cassar u Carmela nee' Portelli, mietet f'Għawdex, fis-sebgha (7) ta' Awissu elf disa' mija ħamsa u sittin (1965) u din irregolat is-suċċessjoni tagħha b'testment fl-atti tan-Nutar John Busuttil tal-ħdax (11) ta' Ottubru elf disa' mija wieħed u sittin (1961) u ieħor fl-atti tan-Nutar Francesco Gauci tad-disgħa (9) ta' Novembru elf disa' mija sitta u ħamsin (1956) bis-saħħa ta' liema wara li ħalliet xi legati nnominat bħala eredi universali tagħha lill-ħamest uliedha Francesco, Carlo, Maria, Gorg u Carmelo fi kwoti ugwali bejniethom;

6. Illi Carmelo Agius miet fl-erbgha u għoxrin (24) ta' Settembru elf disa' mija sitta u disgħin (1996), u skond it-testment tiegħu fl-atti tan-nutar Paul George Pisani tal-għaxra (10) ta' Frar elf disa' mija tnejn u disgħin (1992) innomina eredi universali tiegħu lil ibnu l-perit Ray Agius. Id-dikjarazzjoni ta' trasferiment causa mortis tiegħu saret fl-atti tan-Nutar Paul George Pisani;

7. Illi Francesco Agius miet ġuvni, f'Victoria, Għawdex, fit-tnejn (2) ta' Diċembru elf disa' mija sebgha u disgħin (1997) u rregola s-suċċessjoni tiegħu b'testment fl-atti tan-Nutar Paul George Pisani tal-ħmistax (15) ta' April elf disa' mija sitta u disgħin (1996) fejn ħalla legat lil Salvina Agius biss u ma nnominax eredi. B'degriet tal-Onorabbli Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Volontarja mogħti fuq rikors Numru 92/98, is-suċċessjoni tiegħu ġiet dikjarata aperta favur it-tlett ħutu sopravvissuti Carlo, Maria, Gorg, u favur il-perit Ray Agius, iben uniku ta' ħuh predefunt Carmelo fi kwoti ta' kwart kull wieħed;

8. Illi Carlo Agius miet fil-ħmistax (15) ta' April elfejn u wieħed (2001) u bit-testment tiegħu fl-atti tan-Nutar Maria Grech tal-wieħed u għoxrin (21) ta' Diċembru elf disa' mija sebgha u disgħin (1997) huwa nnomina eredi universali tiegħu lit-tlett uliedu Louis, Marvine, u Christine Agius fi kwoti ugwali bejniethom; id-dikjarazzjoni ta' trasferiment causa mortis relativament għas-suċċessjoni ta' Carlo Agius saret fl-atti tan-Nutar Maria Grima fid-disgħa u għoxrin (29) ta' Mejju tal-istess sena 2001 u ġiet

imbagħad korretta b'dikjarazzjoni oħra fl-atti tal-istess Nutar tas-sebġha u għoxrin (27) ta' Mejju 2003;

9. Illi Gorg Agius miet fis-sebġha (7) ta' Jannar elfejn (2000), u l-eredi preżuntivi tiegħu, sa fejn jafu l-esponenti huma uliedu Miriam mart Anthony Zammit, Salvina magħrufa bħala Elvine, xebba illi tinsab inabilitata u għandha sabiex jassistiha bħala kuratur lil Malcolm Meilak, Rachel mart Ahmed Jallad, Marcel u Joseph aħwa Agius;

10. Illi Maria Agius mietet xebba fit-tnejn u għoxrin (22) ta' Mejju elfejn u sitta (2006) u bis-saħħa tat-testament tagħha fl-atti tan-Nutar Michael Refalo tal-ħamsa (5) ta' Diċembru elfejn u tnejn (2002) hija nnominat bħala eredi universali tagħha lil Salvina sive Elvine Agius, neputija tagħha;

11. Illi l-atti illum kontenuti fl-eredita' ta' Rachele Agius, u ta' Francesco Agius, huma dawk elenkati fl-annessa lista deskritta dokument AD;

12. Illi fost dawn il-mezzanin fi Triq id-Duluri, Marsalforn huwa mikri lil Mary Rose Agius, omm il-perit Ray Agius; mentri l-fond fi Triq Il-Munġbell, Marsalforn huwa mikri lill-eredi ta' Carlo Agius;

13. Illi l-atturi ma jridux jibqgħu aktar fi stat ta' komunjonni flimkien mal-konvenuti tal-beni provenjenti lilhom mill-wirt u suċċessjoni tal-antennati hawn fuq imsemmija;

14. Illi b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Michael Refalo tat-8 ta' Lulju 1984, Carlo, Carmelo u Gorg Agius kienu fteħju illi fl-okkazzjoni tad-diviżjoni tal-assi ereditarji tal-ġenituri tagħhom, il-fond fi Triq il-Madonna tad-Duluri, Marsalforn kellu jiġi assenjat lil Carmelo Agius, dak fi Triq il-Munġbell, Marsalforn kellu jiġi assenjat lil Carlo Agius, u dak fi Triq Marina, Marsalforn lil Gorg Agius. L-esponenti jemmnu illi dak il-fteħim għadu jorbot lill-kontendenti odjerni kollha qua aventi kawża mingħand it-tlett missirijiet tagħhom, salv illi eventwalment isiru id-debiti stejjem u jithallsu d-debiti ekwiparazzjonijiet.

Talbu lill-konvenuti jgħidu għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. Tillikwida l-beni kompriži fl-eredita' ta' Rachele Agius, billi tiddikjara illi dawn il-beni jikkomprendu kemm il-beni parafernali tagħha, kif ukoll l-immobbli assenjati lilha fl-okkażżjoni tal-likwidazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti bejnha u bejn il-mejjet żewġha Salvatore Agius, kif fuq ingħad;
2. Tiddividi dawn il-beni f'ħames (5) porzjonijiet ugwali illi jigu assenjati waħda kull wieħed lil kull wieħed u waħda minn uliedha Francesco, Carlo, Maria, Gorg, u Carmelo aħwa Agius;
3. Tillikwida l-beni kompriži fl-eredita' ta' Francesco Agius billi tiddikjara illi jikikonsistu f'dawk il-beni illi huwa wiret mingħand ommu kif ukoll dawk il-beni l-oħra akkwistati minnu matul ħajtu;
4. Salv il-legat ordnat minnu favur Salvine sive Elvine Agius, tiddividi l-beni kompriži fl-eredi ta' Francesco Agius f'erba' porzjonijiet illi jigu assenjati waħda kull wieħed lill-assi ereditarji ta' ħuh Carmelo; lil ħutu Carlo, Maria u Gorg aħwa Agius;
5. Tordna illi d-diviżjoni materjali tal-fondi fi Triq il-Madonna tad-Duluri; fi Triq il-Munġbell; u fi Triq Marina, Marsalforn, isseħħ fit-termini tal-kuntratt fl-atti tan-Nutar Michael Refalo fit-8 ta' Lulju, 1984, salv kull ekwiparazzjoni illi tkun dovuta minn kull wieħed mill-eredi lill-oħrajn u vice versa.
6. Taħtar Nutar pubbliku u tiffissa l-jum, ħin u lok għall-pubblikazzjoni tal-opportjun att ta' diviżjoni ta' dawn l-assi ereditarji; fl-intervent ta' kuraturi nominandi sabiex jidhru għall-eventwali kontumaċi fuq l-istess att.

Bl-ispejjeż kontra tagħkom.

Bl-ingunzjoni għas-subizzjoni illi għaliha minn issa intom ingunti.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuti Rachel mart Ahmed Hassan, u ta' Elvina xebba Agius illi tinsab inabilitata u għandha sabiex jassistiha bħala kuratur lil Malcolm Meilak, li eċċepew illi:

1. Illi fl-ewwel lok iridu jsiru d-debiti korrezzjonijiet fl-atti tar-rikors promotorju fis-sens illi Rachel kunjomha "Hassan" u mhux "Jallad" waqt li "Elvine" Agius jisimha "Salvina" għalkemm hija magħrufa bħala "Elvina" ;

2. Illi fil-mertu u mingħajr ebda preġudizzju għal premiss l-esponenti jaqblu mal-ewwel, it-tieni, it-tielet u r-raba' talba attriċi u għalhekk ma jopponux ruħhom għad-diviżjoni ta-assi ereditarji ta' Rachele Agius u ta' Francesco Agius salv li l-istess Salvina sive Elvine Agius tieñu l-legat imħolli lilha bit-testment fl-atti tan-Nutar Paul George Pisani tal-ħmistax (15) ta' April, 1996;

3. Illi huma pero' ma jaqblux mal-ħames (5) talba fis-sens illi ssir id-diviżjoni materjali tal-fondi li hemm in diviżjoni u dana peress illi l-istess fondi m'humix komodament diviżibbli u għalhekk għandha ssir il-licitazzjoni tal-istess immobbli skond il-liġi;

4. In oltre dan il-kuntratt li kien sar fl-atti tan-Nutar Michael Refalo tat-8 ta' Lulju, 1984 huwa null u bla ebda effett legali u fil-fatt huwa "res inter alios acta" u bl-ebda mod u manjiera ma jorbot lil Salvina sive Elvina Agius bħala eredi universali ta' Maria Agius li mietet fit-tnejn u għoxrin (22) ta' Mejju 2006 u lanqas jorbot l-eredi ta' Francesco Agius. Għaldaqstant huma jopponu bil-qawwa kolla li ssir id-diviżjoni a bażi ta' dak li ġe propost fil-kuntratt hawn fuq ċitat .

Rat ir-Risposta ġuramentata tal-konvenuti Miriam Zammit, u ta' Anthony Zammit bħala kuratur deputat sabiex jirrappreżenta lill-imsefrin Joseph Agius, u lil Marcel Agius, li eċċepew illi :

1. Illi l-konvenuti jeċċepixxu preliminarjament l-inkompetenza ta' din l-Onorabbli Qorti għaliex l-għadd ta' konvenuti illi joqgħodu għewwa Malta huwa akbar minn l-għadd ta' dawk illi joqgħodu għewwa Għawdex, fil-fatt Miriam Zammit u Anthony Zammit illi jirrappreżenta tnejn mill-konvenuti joqgħodu Malta, u għalhekk tlieta minn tliet konvenuti joqgħodu Malta.

2. Illi, bla preġudizzju għas-suespost, il-konvenuti esponenti jeċċepixxu wkoll umilment illi huma qatt ma opponew għall-qasma tal-assi miżmuma in komun, u lanqas ma huma qegħdin jopponu issa, salv id-debiti verifiki wara illi jkunu flew id-dokumenti annessi mar-rikors maħluf kif ukoll kull dokument ieħor pertinenti u rilevanti u jekk hemm bżonn, il-kopji originali, u, għalhekk ukoll, ma għandhomx jinżammu responsabbli għall-ispejjeż tal-preżenti proċedura għaliex huma qatt ma għamlu oppożizzjoni, tenut kont ukoll tal-fatt illi l-konvenuti esponenti lanqas biss qatt ma għew interpellati permezz ta' ittra ufficjali.

3. Illi, bla preġudizzju għas-suespost, waqt illi huma jaqblu mal-ewwel erba' talbiet attriċi, ma jaqblux mal-ħames talba għaliex kieku dina tiġi akkolta ma jkunux jistgħu jinsiltu ishma li jkunu kwazi ugwali bejn l-erba' porzjonijiet illi jintalab illi jinqasmu skond ir-raba' talba, barra mill-fatt illi waqt illi jaqblu ma' l-ispirtu tal-ftehim datat it-tnejn ta' Lulju elf, disa' mija erbgħa u tmenin (02.07.1984) dana ma setgħa qatt jorbot lil, jew jagħmel stat fil-konfront ta' Maria Agius jew l-aventi causa tagħha, għaliex hija ma kenitx firmatarja tal-istess ftehim, barra mill-fatt illi l-iskrittura privata ma torbotx legalment bit-termini tal-istess ftehim lill-aventi causa tal-partijiet.

4. Illi bla preġudizzju għas-suespost, minħabba illi l-fondi illi jiformaw l-beni kompriżi fl-eredita' ta' Rachele Agius u ta' Francesco Agius ma humiex komodament diviżibbli, jista' jkun il-każ illi jkun hemm bżonn illi tali beni jinbiegħu b'licitazzjoni, għalhekk is-sitt talba għandha tintlaqa' biss jekk il-bejgħ b'licitazzjoni ma jigix ordnat minn dina l-Onorabbli Qorti.

Kopja Informali ta' Sentenza

5. Illi salv eċċezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Bl-ispejjeż kontra l-atturi.

Rat id-digriet tagħha tal-21 ta' Novembru 2008 fejn ħalliet il-kawża għal-lum għas-sentenza fuq l-eċċezzjoni preliminari tal-*privilegium fori*.

Rat in-Noti ta' l-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti dwar din l-istess eċċezzjoni.

Rat l-atti l-oħra tal-kawża.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din l-eċċezzjoni preliminari tagħhom, il-konvenuti qed jinvokaw l-'***privilegium fori***' u ċioe' d-dritt jew aħjar benefiċċju li jiġu mħarka f'Qorti partikolari. In sostenn ta' din l-eċċezzjoni tagħhom jagħmlu referenza għall-artikoli 741(c) 767 u 768 tal-Kap. 12.

A tenur ta' l-artikolu 741(c) l-eċċezzjoni ta' l-inkompetenza tal-qorti tista' tingħata meta hu mogħti lill-konvenut il-benefiċċju li jiġi msejjaħ quddiem qorti partikolari.

L-artikolu 767 jgħid li l-benefiċċju msemmi fil-paragrafu (c) l-artikolu 741 hu mogħti lill-persuni li joqgħodu fil-Gzira ta' Malta rigward il-qorti ta' dik il-Gzira, u lil dawk li joqgħodu fil-gzejjer ta' Għawdex u Kemmuna rigward il-qorti ta' dawk il-Gzejjer.

Imbagħad l-artikolu sussegwenti, fis-sub-inċiż (1) jistipula li meta l-għadd tal-konvenuti li joqgħodu f'Malta huwa akbar minn dak tal-konvenuti li joqgħodu fil-Gzejjer ta' Għawdex u Kemmuna, kull wieħed mill-konvenuti li joqgħod Malta jista' jiċċad il-kompetenza tal-qorti ta' Għawdex; u meta l-għadd tal-konvenuti li joqgħodu fil-Gzejjer ta' Għawdex u Kemmuna huwa akbar minn dak tal-konvenuti li joqgħodu f'Malta, kull wieħed mill-konvenuti li joqgħodu fil-Gzira ta' Għawdex jew ta'

Kemmuna jista' jiċċad il-kompetenza tal-qorti ta' Malta. Is-sub-inciż (2) ta' l-istess artikolu jkompli jispjega li meta waħda mill-partijiet tiċċad b'eċċezzjoni l-kompetenza tal-qorti, dik il-qorti ssir inkompetenti għall-partijiet kollha.

Fil-każ in eżami għandna żewġ konvenuti, u cioè' Elvine Agius u Rachel Jallah joqgħodu fil-Gżira ta' Għawdex, il-konvenuta Miriam Zammit toqgħod fil-Gżira ta' Malta, u l-konvenut Anthony Zammit, li qed jidher għall-imsiefrin Marcel u Joseph aħwa Agius, joqgħod Malta wkoll.

Il-konvenuti allura jargumentaw illi hemm iżjed konvenuti jirrisjedu Malta milli hemm konvenuti jirrisjedu Għawdex, u dan għaliex *"il-konvenuti Marcel u Joseph Agius jgħixu fl-esteru, u, meta aċċetta l-bandu bħala kuratur tagħhom Anthony Zammit, seħħet sitwazzjoni fejn tabiħhaqq tlieta mill-konvenuti joqgħodu Malta waqt illi tnejn joqgħodu Għawdex."*¹

Din il-Qorti pero' ma tistax taqbel ma dan ir-raġunament għax, għaladarba l-istess konvenuti aħwa Agius joqgħodu fl-esteru, ma jistax jingħad illi għandhom jittieħdu bħal li kieku joqgħodu Malta, semplicement għax qed jiġu rappreżentati f'dawn il-proċeduri minn persuna li toqgħod Malta. La t-tnejn li huwa għażlu li jiġu rappreżentati mill-istess persuna, li nżertat toqgħod Malta, u mhux minn tnejn minn nies differenti li joqgħodu Malta, jiġi li fil-każ in eżami proprjament għandna sitwazzjoni fejn in-numru ta' konvenuti li joqgħodu Għawdex u dawk li joqgħodu Malta huwa ndaqs. F'tali ċirkostanzi jiġi allura fis-seħħ l-artikolu 769 li jgħid li meta l-għadd tal-konvenuti li joqgħodu fil-Gżira ta' Malta huwa daqs dak tal-konvenuti li joqgħodu fil-gżejjer ta' Għawdex u Kemmuna, il-*privilegium fori* jispicċa.

Għal dawn il-motivi tiddeċidi billi, filwaqt illi tiċċad din l-eċċezzjoni preliminari, tiddikjara ruħha kompetenti, u tħalli l-kawża għall-kontinwazzjoni.

L-ispejjeż jibqgħu riservati għas-sentenza finali.

¹ Ara Nota ta' l-Osservazzjonijiet tal-konvenuti a fol. 188 tal-process .

Kopja Informali ta' Sentenza

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----